



INDIAN SCHOOL MUSCAT
MIDDLE SECTION
ANNUAL EXAMINATION- 2019-20



SANSKRIT – THIRD LANGUAGE

Code: MXSN312

SET- B

CLASS: VI

ANSWER KEY

Time Allotted: 2 Hrs.

11.03.2020

Max .Marks: 80

MARKS OBTAINED:

खण्ड: -क

1. प्रदत्त संख्यानां नामानि संस्कृतभाषायां लिखत 7X1=7
(i) 33-त्रयोत्रिंशत् (ii) 35-पञ्च त्रिंशत् (iii) 37-सप्तत्रिंशत् (iv) 36-षट्त्रिंशत् (v) 34-चतुत्रिंशत् (vi) 32 -द्वित्रिंशत् (vii) 40-चत्वारिंशत्
2. अधोलिखित पदानां उचित विभक्तिं वचनं च लिखत 6X1=6
(i) रोटिकाम् – द्वितीया – एक (ii) वानराय – चतुर्थी-एक
(iii) शाखाभिः-तृतीया-बहु (iv) फलयोः – षष्ठी- द्वि (v) मित्रैः - तृतीया-बहु
(vi) देवेन- तृतीया-एक
3. उचित धातुरूपैः पूर्तिः क्रियताम् 6X1=6
(i) चल्(लट्,प्रथम) चलति चलतः चलन्ति
(ii) पा (लङ्,उत्तम) अपिबम् अपिबाव अपिबम्
(iii) पत्(लृट्,मध्यम) पतिष्यसि पतिष्यथः पतिष्यथ
4. उचित शब्दरूपैः पूर्तिः क्रियताम् 6X1=6
(i) सीता(द्वितीया) सीताम् सीते सीताः
(ii) नर (पञ्चमी) नरात् नराभ्याम् नरेभ्यः
(iii) वन (सप्तमी) वने वनयोः वनेषु
5. अधोलिखित पदानां संयोगं कुरुत(join the letters) 4X1/2=2

(i)जन्तुशाला- ज्+अ+न्+त्+उ+श्+आ+ल्+आ (ii)छाय-छ्+आ+य्+आ

(iii)परोपकाराय-प्+अ+र्+ओ+प्+अ+क्+आ+र्+आ+य्+अ

6. अधोलिखित पदानां विन्यासं कुरुत(disjoin the letters)

3X1=3

(i) प्+अ+र्+ए+ष्+आ+म्-परेषाम्

(ii)अ+प्+अ+ह्+अ+र्+आ+म्+इ- अपहरामि

(iii) ज्+ई+व्+अ+न्+त्+इ -जीवन्ति

(iv) न्+इ+ज्+अ+म्+उ+क्+अ+म् -निजमुकम्

खण्ड:-ख

7. अधोलिखित अपठित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत

एषा एका वाटिका। वाटिका शोभा विशाला च अस्ति। तत्र विशालाः वृक्षाः सन्ति। लताः अपि सन्ति। सर्वत्र हरितिमा, शीतला च अस्ति। पवनः अपि शुद्धः अस्ति। पुष्पाणि अति सुन्दराणि च सन्ति। वृक्षे खगाः कूजन्ति। प्रातः जनाः सायं च भ्रमणाय उद्यानं आगच्छन्ति। वृद्धाः जनाः अत्र आगच्छन्ति, उपविशन्ति परस्परं वदन्ति च। उपवने बालाः कन्दुकेन क्रीडन्ति, परस्परं मित्राणि भवन्ति च। जनाः प्रातः व्यायामं कुर्वन्ति स्वस्थाः च भवन्ति ॥

I. एकपदेन उत्तरत

4X1=4

(i) बालाः केन क्रीडन्ति? कन्दुकेन (ii) जनाः प्रातः किं कुर्वन्ति? व्यायामं

(iii) पवनः कीदृशः अस्ति? शुद्धः (iv) वृक्षे के कूजन्ति? खगाः

II. एकवाक्येन उत्तरत

2X2=4

(i) प्रातः जनाः कुत्र आगच्छन्ति ?

प्रातः जनाः सायं च भ्रमणाय उद्यानं आगच्छन्ति।

(ii) वृद्धाः किं कुर्वन्ति?

वृद्धाः जनाः अत्र आगच्छन्ति, उपविशन्ति परस्परं वदन्ति च।

III. यथा निर्देशानुसारं लिखत

4X1/2=2

(i) भ्रमणाय - का विभक्तिः ?

चतुर्थी

- (ii)गच्छन्ति- पदस्य विलोम पदं किम्? आगच्छन्ति
 (iii)वदन्ति – पदे कः लकारः? लट्
 (iv)पुष्पाणि सुन्दराणि-अत्र किं विशेषणपदं अस्ति? पुष्पाणि

खण्डः-ग

8. अधोलिखित पदानां आङ्गलार्थं लिखत(write the meaning in English) 5X1=5
 (i)दन्तैः -With the teeth (ii)सरः-pond (iii)नभः sky
 (iv)क्षालनायfor washing (v)ग्रन्थः- book
9. मञ्जूषातः पदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत 6X1/2=3
 (सैनिकः, एषः, एतत्, एषा, वृक्षस्य, विकसन्ति)
 (i) सीमा प्रदेशं सैनिकः गच्छति।(ii) एतत् गृहं अस्ति।
 (iii) एषा अध्यापिका अस्ति।(iv) एषः मम पिता अस्ति ।
 (v)पुष्पाणि विकसन्ति ।(vi) वृक्षस्य जीवनं परोपकारार्थं भवति
10. विकल्पेभ्यः रेखाङ्कित पदान् उचित प्रश्ननिर्माणं कुरुत 5X1=5
 (i)मेघाः वर्षन्ति । (क) के (ख) कानि (ग) काः
 (ii)बालिकाः पठन्ति।(क) कानि (ख) का (ग) काः
 (iii)कन्या भोजनं खादति ।(क) काः (ख) का (ग) के
 (iv)मयूराः नृत्यन्ति।(क) कम् (ख) का (ग) के
 (v)यानानि गच्छन्ति ।(क) कानि (ख) काम् (ग) कम्
11. पर्यायपदानि लिखत 5X1=5
 (i)मुखम् – वदनम् (ii)जिह्वा-रसना (iii) कर्णः –श्रोत्रम्
 (iv) पादः-चरणः (v)नयनम् -नेत्रम्
12. विलोमपदानि लिखत 5X1=5
 (i)प्रश्नम् Xउत्तरम् (ii)शोभनम्Xअशोभनम् (iii) जीवनम् X मरणम्
 (iv) कृष्णः X श्वेतः (v)सायम्Xप्रातः
13. अधोलिखित नाट्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत
 अध्यापिका भो विभोर! वद ! रामाण्यस्य कविः कः ?

विभोरः तुलसीदासः।

अध्यापिका नहि, तुलसीदासः तु रामचरितमानस्य कविः अस्ति ।

राधिके! किम् त्वं जानासि?

राधिका आम्, रामाणयस्य कविः महर्षिः वाल्मीकिः ।

अध्यापिका शोभनम् !अयि कोकिले! रामायणस्य नायकः कः?

कोकिला महोदये! रामायणस्य नायकः श्रीरामः ।

I. एकपदेन उत्तरत

2X1=2

(i) रामाणयस्य कविः कः?

महर्षिः वाल्मीकिः

(ii) रामायणस्य नायकः कः?

श्रीरामः

II. एकवाक्येन उत्तरत

1X2=2

(i) अध्यापिका राधिकां प्रति किम् वदति ?

तुलसीदासः तु रामचरितमानस्य कविः अस्ति । राधिके! किम् त्वं जानासि?

III. यथा निर्देशानुसारं लिखत

4X1/2=2

(i) रामायणस्य -का विभक्तिः? षष्ठी (ii) जानासि-कः लकारः? लट्

(iii) महर्षिः वाल्मीकिः - पदस्य विशेषणपदं किम्? महर्षिः

(iv) नायकः -पदस्य विलोमपदं किम्? नायिका

14. अधोलिखित पठित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत

अहं सरिता अस्मि । अहं जलेन पूरिता अस्मि । अहं स्वजलं न पिबामि अपि

तु अन्येभ्यः सर्वेभ्यः यच्छामि । मम जलं स्नानाय, क्षालनाय, पाचनाय

सेचनाय च अस्ति । किं बहुना मम जलं परोपकाराय ॥

I. एकपदेन उत्तरत

2X1=2

(i) अहं केन पूरिता अस्मि? जलेन (ii) मम जलं कस्मै भवति? परोपकाराय

II. एकवाक्येन उत्तरत

1X2=2

(i) जलस्य उपयोगं किं किं अस्ति?

जलं स्नानाय, क्षालनाय, पाचनाय सेचनाय च अस्ति ।

III. यथा निर्देशानुसारं लिखत

4X1/2=2

- (i) जलेन-का विभक्तिः? तृतीया (ii) पिबामि -कः लकारः? लट्
(iii) परोपकाराय-पदस्य बहुवचनं किमस्ति ? परोपकारेभ्यः
(iv) रिक्ता -पदस्य विलोमपदं किमत्र प्रयुक्तम्? पूरिता

खण्डः-घ

15. संस्कृतभाषायां अनुवादं कुरुत (Translate into Sanskrit)

5X1=5

- (i) Students are talking. छात्राः वदन्ति
(ii) I am going to market. अहं आपणं गच्छामि
(iii) You both are writing. युवां लिखथः
(iv) Monkey is sitting on the tree. वानराः वृक्षे उपविशन्ति
(v) Mother is cooking. माता पचन्ति